

BESLUITVORMENDE NOTA
AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS
No. 22.0002023

Afdeling/eenheid/cluster: Projectnaam: Bijl.: Datum: Steller:
Beleidsontwikkeling Kubische Fossielen 1 5 december 2022 MG Marinelli

Portefeuille: R. de Groot (veiligheid) en T. van Steen (cultuur)

Onderwerp: Verwijderen kunstwerk 'Kubische Fossielen'

Voorgesteld besluit

1. Het kunstwerk 'Kubische Fossielen' verwijderen;
2. De informatie over het kunstwerk goed documenteren en de kunstenaar inlichten;
3. De gemeenteraad informeren.

Inleiding

Op het plein voor het gemeentehuis staat een kunstwerk in de vorm van kubussen. Dit is het kunstwerk 'Kubische Fossielen' van Sjoerd Buisman, aangekocht in 1992 door het A.D. van Eckfonds. In 2010 is met het opheffen van het A.D. van Eckfonds het kunstwerk eigendom van gemeente Noordoostpolder geworden.

Er zijn vanaf het begin problemen met het onderhoud geweest. Daarnaast zijn er veiligheidsrisico's aan het werk verbonden. Dit vraagt om een oplossing. Daarover gaat dit voorstel.

Doelstelling

Een veilige openbare ruimte creëren op het Harmen Visserplein.

Argumenten

1.1 Het kunstwerk is onveilig en valt onder onze verantwoordelijkheid

Het is een kunstwerk in de openbare ruimte, maar het is ook door de kunstenaar bedoeld als speelelement. Sinds de aanleg van het kunstwerk is er nog niets gebeurd, maar dat geeft uiteraard geen garantie. Er is al verlichting aangebracht, waardoor de kuil beter zichtbaar is. Het risico blijft echter aanwezig. In 2018 is door het college besloten het valrisico te aanvaarden (collegebesluit 18.0000446). De gemeente is echter aansprakelijk voor de veiligheid in de openbare ruimte en daarnaast zijn de regels omtrent veiligheid, en ook speelobjecten, veranderd in de afgelopen 30 jaar.

Naar aanleiding van een nieuwe klacht is nu in 2022 opdracht gegeven tot een veiligheidsonderzoek, zowel op het kunstwerk als object in de openbare ruimte als de functie speelattribuut. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat er aanpassingen nodig zijn om de veiligheid te kunnen garanderen, voor zowel het bovengrondse deel als het diepe deel. Ook zullen de aanpassingen altijd ingrijpen op het beeldrecht van de kunstenaar. Als er geen aanpassingen mogelijk zijn, dan is het kunstwerk volgens de normen en eisen uit de Warenwet niet acceptabel als speelattribuut of object in de openbare ruimte, en is de gemeente volledig verantwoordelijk voor eventuele ongevallen.

1.2 Er zijn geen andere oplossingen

In 2018 heeft een uitgebreid gesprek plaatsgevonden met de heer Buisman over het kunstwerk en de zorgen omtrent de veiligheid. Er is hem gevraagd mee te denken over oplossingen. Hierbij werd onder andere gedacht aan het plaatsen van een glazen plaat of een hekje. De kunstenaar heeft aangegeven niet bereid te zijn mee te denken over oplossingen in verband met valgevaar en dat het kunstwerk moet blijven zoals het nu is. Het kunstwerk kan vanwege de veiligheid ook niet verplaatst worden naar een andere locatie. Verwijderen is dan de enige optie.

Omdat er geen alternatieven zijn, en de veiligheid van belang is, kan de gemeente via een collegebesluit beslissen om het kunstwerk te verwijderen dan wel af te stoten. Kosten voor verwijderen zijn € 11.900 (op basis van offerte). Deze kosten worden betaald uit regulier budget onderhoud beeldende kunst.

2.1 De kunstenaar moet op de hoogte gebracht worden van het voorgenomen besluit

De kunstenaar moet in de gelegenheid gesteld worden om het kunstwerk goed te documenteren. Er is al telefonisch contact geweest met de kunstenaar en na het collegebesluit zal een brief verstuurd worden (zie bijlage).

3.1 De gemeenteraad heeft een rol bij het vervangen of verplaatsen van bestaande kunstwerken

Dat staat in ons cultuurbeleid. In dit geval gaat het om een verwijdering vanuit het oogpunt veiligheid. De raad moet wel geïnformeerd worden en zal op de hoogte worden gehouden van het participatietraject.

Kanttekeningen

1.1 De kunstenaar heeft intellectueel eigendom

De persoonlijkheidsrechten brengen met zich mee dat de kunstenaar zich kan verzetten tegen misvorming, verminking of andere aantasting die nadeel toebrengt aan de naam of eer van de maker. Verwijdering van het kunstwerk beïnvloedt het kunstwerk en daarmee het auteursrecht dat aan de kunstenaar toebehoort. Het is mogelijk dat de kunstenaar bezwaar zal maken tegen de verwijdering. Dit besluit zal dan desnoods voor de rechter moeten worden verdedigd. Er zijn eerdere uitspraken van de Hoge Raad en een Gerechtshof op het recht om een kunstwerk af te stoten of te verwijderen. De gemeente zal hard moeten maken dat zij een gegronde reden had om het kunstwerk te verwijderen, in dit geval de veiligheid. Dit hebben is nu door het veiligheidsonderzoek onderbouwt. De gemeente zal de kunstenaar moeten inlichten en voldoende ruimte geven voor documentatie van het werk.

Planning/Uitvoering

Na uw besluit ontvangt de kunstenaar de bijgevoegde brief. Het kunstwerk wordt in 2023 verwijderd.

Na verwijdering van het kunstwerk is een nieuwe inrichting van het gebied voor het gemeentehuis wenselijk, maar daar is nog geen budget voor. Via de perspectiefnota zal aangevraagd moeten worden om tot herinrichting van het plein over te gaan. In dat traject kan ook de wens tot meer groen, een betere plek voor de veteranenbank en een beter gebruik van de ruimte worden meegenomen.

Bijlagen

1. Brief aan de heer S. Buisman (zaaknummer 2022112978079)